

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 336/2024 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen ilmaisjakelulehtien ja mainosten jakelun turvaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Antti Kurvisen / kesk ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 336/2024 vp:

Käyttääkö hallitus mahdollisuuttaan käyttää omistajaohjausvaltaansa valtion kokonaan omistaman Posti Oyj:n yhtiökokouksessa turvatakseen paikallisen tiedonvälityksen kanalta keskeisten ilmaisjakelulehtien tulevaisuuden sekä yritys- ja kansalaisyhteiskunnan toiminnalle tärkeiden mainosten jakamisen mukaan lukien työpaikat ja mihin muihin toimenpiteisiin hallitus on aikeissa ryhtyä turvatakseen postinjakelupalvelut koko Suomessa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Postin toimintaympäristö käy läpi ennennäkemätöntä ja haastavaa murrosta. Postin jakaman paperisen postin määrä on vähentynyt noin 70 prosenttia viimeisen kymmenen vuoden aikana. Kotitalouksiin jaetaan postimerkillinen kirje enää keskimäärin kerran kuussa, useimmat laskut kulkevat sähköisesti ja lehtiä luetaan digitaalisesti. Jakelumäärien laskun lisäksi jakelutoiminnan kannattavuutta haastaa se, että Suomi on harvaan asuttu maa, jonka väestötiheys on Euroopan matalimpia.

Edellä kuvastusta murroksesta johtuen Posti yhtiönä joutuu ajoittain sopeuttamaan toimintojaan ja etsimään uusia kasvumahdollisuuksia, jotta sillä myös pitkällä aikavälillä olisi kestävä liiketoiminnan edellytykset. Posti on pärjännyt toimialansa murroksessa hyvin varmistaen postipalvelut koko maassa ja samalla tuottaen omistajalle säännöllistä osinkoa.

Valtio Postin omistajana odottaa Postin, niin kuin muidenkin valtion omistuksessa olevien osakeyhtiömuotoisten yritysten, toimivan sekä kannattavasti että yritystoiminnassaan vastuullisesti. Posti ei toimi verovaroilla, vaan kaikki sen tulot tulevat asiakkailta.

Sanomalehdet eivät kuulu yleispalveluun, vaan sanomalehtien jakelu järjestetään edelleen kaupallisten sopimusten pohjalta. Ilmaisjakelulehtien ja muiden osoitteettomien jakelujen markkinat ovat myös erittäin kilpaillut.

Turvataksaan Postin yleispalveluvelvoitteen mukaisen osoitteellisen kirjekävelun valtakunnallisesti, Postin on toimittava liiketaloudellisesti kannattavasti.

Massamarkkinoinnin volyyminlasku on ollut voimakkaampaa kuin osoitteellisen postin. Printtialan murros ei koske pelkästään Postia, vaan laajemmin koko toimialaa, kustantajia, painotaloja ja myös muita jakeluyrityksiä. Viime vuosien kehitys jaettavan postin määrissä ja mainostajien määrän vähetessä on johtanut siihen, että mainosten ja lehtien osalta osoitteeton jakelu on kannattamatonta.

Osoitteeton jakelu on täysin kaupallista liiketoimintaa, jota Postin lisäksi hoitaa markkinaehtoisesti useita muitakin jakeluyrityksiä eri puolella maata. Jo nyt moni lehtikustantaja käyttää muita jakeluyhtiöitä mainos- ja lehtijakeluilleen. Pystyäkseen toimimaan koko Suomessa jatkossakin, Postin toiminnan on oltava kannattavaa.

Posti huolehtii jatkossakin yhdessä muiden toimijoiden kanssa, että yhteiskunnan tarpeet tavoittaa kansalaiset voidaan häiriö-, poikkeus- tai kriisitilanteissa hoitaa jokaiseen kotiin jaettavilla mainoksettomilla tiedotteilla. Myös osoitteelliset postipalvelut jatkuvat normaalisti, eli lehtiä ja kirjeitä jaetaan jatkossakin koko maassa.

Kirjallisessa kysymyksessä mainittujen työpaikkojen osalta Posti arvioi kokonaisvähennystarpeeksi enintään 130 henkilöä muutosneuvottelujen alkaessa. Arvioitu vähennystarve on täsmennyt neuvotteluiden aikana enintään 3 henkilöön.

Omistajaohjaus perustuu lakiin valtion omistajaohjauksesta ja yhtiöomistuksista, osakeyhtiöläkiin sekä hyvään hallintotapaan, jotka määrittelevät omistajan, yhtiön hallituksen ja toimivan johdon velvollisuudet ja oikeudet. Postin ilmoittamat muutokset ovat yhtiön operatiivisen johdon liiketaloudellisia päätöksiä.

Helmikuussa 2023 vahvistetun postilain muutoksen myötä postin yleispalveluun kuuluvasta viisipäiväisestä keräilystä ja jakelusta siirryttiin kolmepäiväiseen keräilyyn ja jakeluun 1.10.2023. Muutoksen myötä otettiin käyttöön määräaikainen sanomalehtijakelua koskeva valtionavustus. Avustuksen tarkoituksena on luoda edellytyksiä sanomalehtijakelun jatkuvuudelle viitenä arkipäivänä viikossa alueilla, joilla ei ole kaupallisin ehdoin toteutettua sanomalehtien varhaisjakeluverkkoa eikä saatavilla täysin kattavaa viisipäiväistä varhaisjakelua. Näin hallitus turvaa jatkossakin lehtien jakelun koko maassa.

Helsingissä 11.10.2024

Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Joakim Strand